Y Grŵp Trawsbleidiol ar y Ddeddf Teithio Llesol

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Mawrth 2019

12.00 hanner dydd tan 1.30pm, yn Ystafell Friffio'r Cyfryngau, y Senedd

Yn bresennol: gweler y rhestr atodedig

Croeso a Chyflwyniadau: Croesawodd Huw Irranca-Davies AC (Cadeirydd) bobl i'r cyfarfod ac eglurodd ei fod yn gweithredu fel Cadeirydd yn dilyn penodi'r Cadeirydd blaenorol, Lee Waters AC, i swydd weinidogol. Yna gofynnwyd i'r aelodau a oedd yn bresennol gyflwyno eu hunain i'r cyfarfod. Cytunwyd y dylid newid trefn yr agenda i gynnwys y siaradwyr gwadd.

Ethol Cadeirydd: Enwebodd John Griffiths AC Huw Irranca-Davies AC, a chafodd ei eilio gan Llyr Gruffydd AC. Ni chafwyd unrhyw enwebiadau pellach, ac etholwyd Huw Irranca-Davies AC yn unfrydol. Diolchodd y Cadeirydd i'r cyfarfod am eu cefnogaeth. Aeth ymlaen i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am Ddadl yr Aelodau ar Deithio Llesol a gyflwynodd yn y Senedd ar 20 Chwefror. Roedd y cynnig wedi galw am ddull mwy uchelgeisiol o ran teithio llesol gan Lywodraeth Cymru gyda gwell strategaeth a thargedau newydd. Cafodd y cynnig ei dderbyn gan y Dirprwy Weinidog newydd ar ran y llywodraeth a chafodd gefnogaeth unfrydol yr Aelodau.

Cofnodion y Cyfarfod Blaenorol: Cafodd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Tachwedd 2018 eu derbyn fel cofnod cywir. O dan y materion yn codi, adroddodd yr Ysgrifennydd ar lwyddiant Gweithgor Polisi Cynllunio Cymru wrth sicrhau gwelliant sylweddol ym Mholisi Cynllunio Cymru o ran teithio llesol. Roedd y polisi bellach yn nodi bod yn rhaid i ddatblygiadau newydd gynnwys darpariaeth ar gyfer teithio llesol.

Teithio Llesol ac Ysgolion: Eglurodd y Cadeirydd ei fod am ymdrin â thair agwedd ar y pwnc: Ysgolion yr 21ain Ganrif, y cwricwlwm a hyfforddiant beicio mewn ysgolion. Gwahoddodd Dr Dafydd Trystan, Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Hamadryad, Ysgol yr 21ain Ganrif, i roi cyflwyniad ar sut roedd ei ysgol wedi gweddnewid y ffordd y mae plant a rhieni yn teithio i'r ysgol yn ddyddiol. Disgrifiodd Dafydd hanes sefydlu'r ysgol a'r pryder ymysg trigolion lleol am y cynnydd mewn traffig y byddai ysgol newydd yn ei olygu. Penderfynodd llywodraethwyr yr ysgol yn gynnar i ddod yn ysgol teithio llesol ac y gallent alw ar sgiliau ac arbenigedd tîm ymroddedig o staff a llywodraethwyr i wneud iddo ddigwydd. Cawsant eu siomi gan gynlluniau cynnar ar gyfer yr ysgol a oedd, er enghraifft, yn addo dim ond 48 o leoedd i barcio beiciau a sgwteri i 468 o ddisgyblion. Nid oedd dim yn y canllawiau Ysgolion yr 21ain Ganrif yn ymwneud â darpariaeth teithio llesol. Roedd lefel y gefnogaeth a gawsant gan y cyngor hefyd yn amrywio rhwng swyddogion. Roedd y canlyniadau cychwynnol yn gadarnhaol: 0% o rieni yn gyrru i safle'r ysgol yn ystod mis Ionawr; digon o gerdded, beicio a sgwtera; cofrestrodd tua dau ddwsin o rieni ar gyfer y bws cerdded, sy'n denu tua 18 o blant ar daith y bore.

Pwysleisiodd bwysigrwydd y dull abwyd a chosb. Yr abwyd yw'r bws cerdded o'r meysydd parcio am ddim oddi ar safle'r ysgol a'r gosb yw'r dirwyon a godir ar rieni sy'n parcio ger yr ysgol. Roedd pob rhiant wedi dyfeisio cynllun teithio unigol i gael eu plant i'r ysgol.

Gan edrych i'r dyfodol, roedd angen: mwy o waith ar gludiant staff ac ymwelwyr a danfoniadau; ehangu'r ddarpariaeth bysiau cerdded. Roeddent hefyd yn awyddus i gael gorsaf Nextbike a gwelliannau mewn seilwaith teithio llesol lleol.

Diolchodd y Cadeirydd i Dafydd am ei gyflwyniad a chafodd gymeradwyaeth gynnes gan y cyfarfod.

Ar y pwynt hwn, croesawodd y Cadeirydd Kirsty Williams AC, y Gweinidog Addysg a Lee Waters AC, Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i'r cyfarfod. Gwahoddodd y Gweinidog Addysg i ymateb i gyflwyniad Dafydd ac i nodi'r ffordd y mae ei hadran o annog teithio llesol.

Diolchodd y Gweinidog i Dafydd am ei gyflwyniad a'r gwaith y mae wedi bod yn ei wneud. Estynnodd ei llongyfarchiadau hefyd i'r pennaeth am ei gwaith ar y prosiect, gan bwysleisio pwysigrwydd arweinyddiaeth a gweithio mewn partneriaeth. Siaradodd am yr angen i wneud teithio llesol yn gyfleus i rieni ac roedd o'r farn bod llawer mwy y gallai ei hadran ei wneud. Roedd wedi synnu nad oedd y canllawiau ar gyfer Band A rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif wedi cynnwys teithio llesol. Roedd y Canllawiau ar gyfer Band B, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2018, wedi cywiro hyn. Roedd rhai achosion busnes ar gyfer ysgolion wedi'u gwrthod am nad oedd ystyriaeth ddigonol i deithio llesol. Fodd bynnag, pwysleisiodd nad yw seilwaith allanol yn rhan o'r rhaglen; roedd angen cefnogaeth gan awdurdodau priffyrdd ac asiantau cefnffyrdd. Gan droi at y cwricwlwm newydd, eglurodd y Gweinidog fod sawl cyfle i drafod a hyrwyddo teithio llesol ar draws y cwricwlwm.

Yn dilyn hynny cafwyd cyfnewidiad bywiog o gwestiynau a thrafodaethau. Y prif bwyntiau a drafodwyd oedd: i ba raddau y gellid disgwyl i'r gyllideb addysg gwmpasu seilwaith teithio llesol allanol; sut y gallai priffyrdd ac addysg gydweithio'n fwy effeithiol; pam nad oedd ysgolion newydd wedi'u cynnwys yn awtomatig ar Fapiau Rhwydwaith Integredig awdurdodau lleol; a oedd yn deg canolbwyntio cyllid teithio llesol ar ysgolion newydd; yr angen i gynnal dadansoddiad ymddygiad i bennu pa dechnegau ar gyfer annog gwaith sifft moddol. O gofio bod angen i'r Gweinidog adael, diolchodd y Cadeirydd iddi am ei chyfraniad a gofynnodd am barhau'r ddeialog, a chytunodd hithau. Parhaodd cwestiynau i Dafydd gyda thrafodaeth ynghylch: pa mor bosibl oedd ailadrodd profiad Ysgol Hamadryad, o ystyried yr arweinyddiaeth eithriadol a welwyd yno; cael rhieni i gytuno, fel y soniodd Dafydd oedd yn rhan o'r pecyn y mae rhieni wedi ymrwymo iddo wrth gofrestru yn yr ysgol; sut i ddarparu ar gyfer plant ag anableddau; goblygiadau o ran adnoddau wrth ddefnyddio cynorthwywyr addysgu i gynnal y bws cerdded; yr argyfwng ansawdd aer o amgylch ysgolion; ac effeithiolrwydd ysgolion sy'n arwain d
trwy esiampl. Esboniodd Dafydd ei fod wedi cytuno i weithio gyda'r Grŵp Trawsbleidiol i lunio pecyn cymorth yn seiliedig ar ei brofiadau a fyddai'n ymdrin â'r holl bynciau hyn. Diolchodd y Cadeirydd unwaith eto i Dafydd am ei gyfraniad.

Hyfforddiant Beicio mewn Ysgolion

Amlinellodd yr Ysgrifennydd y materion sy'n peri pryder: yn bennaf y graddau yr oedd pob plentyn yn gallu manteisio ar yr hyfforddiant yr oedd ganddynt yr hawl iddo a'r ffordd y caiff yr hyfforddiant ei drefnu a'i reoleiddio. Yn wahanol i Loegr a'r Alban nid oedd Cymru yn rhan o gynllun Bikeability. Gwahoddodd y Cadeirydd Lee Waters AC, Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth, i annerch y cyfarfod, gan ei longyfarch ar y dechrau gwych yr oedd wedi'i wneud o ran ei bortffolio newydd. Siaradodd y Dirprwy Weinidog am fater hyfforddiant beicio yng Nghymru. Roedd wedi comisiynu adolygiad mawr o ddarpariaeth diogelwch ar y ffyrdd, y gyllideb diogelwch ffyrdd sy'n ariannu hyfforddiant beicio ar hyn o bryd, i weld a ellid canolbwyntio mwy ar alluogi teithio llesol. Cafwyd trafodaeth ar effeithiolrwydd hyfforddiant beicio yng Nghymru. Mynegwyd pryder ynghylch y diffyg gwerthuso; y mynediad cyfyngedig o ran plant na allent fforddio beic; absenoldeb hyfforddiant mewn ysgolion uwchradd; yr angen i ganolbwyntio cyllid diogelwch ar y ffyrdd ar fentrau fel Ymgyrch Close Pass. Diolchodd y Cadeirydd i'r Dirprwy Weinidog am ei gyfraniad a chynigiodd y dylai'r Grŵp Trawsbleidiol sefydlu Gweithgor i archwilio'r tair agwedd a drafodwyd yn y cyfarfod a chyflwyno cynigion ymarferol. Derbyniodd y cyfarfod y cynnig. Dywedodd y Dirprwy Weinidog y byddai'n croesawu llythyr gan y Grŵp Trawsbleidiol gydag awgrymiadau ar gyfer camau cadarnhaol.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu presenoldeb, a daeth â'r cyfarfod i ben.

Yn bresennol:

Enw cyntaf	**Cyfenw**	**Sefydliad**
Russell	George	Aelod Cynulliad
John	Griffiths	Aelod Cynulliad
Llyr	Gruffydd	Aelod Cynulliad
Huw	Irranca-Davies	Aelod Cynulliad
Jenny	Rathbone	Aelod Cynulliad
Lee	Waters	Aelod Cynulliad
Kirsty	Williams	Aelod Cynulliad
Richard	Evans	(Yn cynrychioli Jane Hutt AC)
Meryl	James	(Yn cynrychioli Julie Morgan AC)
Peter	Wong	(Yn cynrychioli Jenny Rathbone AC)
Ken	Barker	Ymgyrch Feicio Caerdydd
Stephen	Brooks	Sustrans Cymru
Rebecca	Brough	Cerddwyr Cymru
Lindsey	Brown	Gweithgor Polisi Cynllunio Cymru
Richard	Brunstrom	Cycling UK Gogledd Cymru
Neil	Canham	Sustrans Cymru
Rhian	Carbis	Ysgol Hamadryad
Duncan	Dollimore	Cycling UK
Catherine	Floyd	Iechyd Cyhoeddus Cymru
Matthew	Gilbert	Trafnidiaeth Cymru
Owain	Griffiths	Beicio RhCT
Nick	Guy	Wheelwrights
Rhiannon	Hardiman	Living Streets
Richard	Keatinge	Beicio Bangor
Matt	Mallinder	Cycling UK
John	Mather	Cycling UK Gogledd Cymru
Hugh	McKay	Cycling UK Bro Morgannwg
David	Naylor	Wheelwrights
Gwenda	Owen	Cardiff Cycle City
Matt	Pris	Gweithgor Polisi Cynllunio Cymru
Chris	Roberts	Ysgrifennydd y Grŵp Trawsbleidiol ar y Ddeddf Teithio Llesol
Phil	Snaith	Fforwm Beicio Sir Gaerfyrddin
Rhys	Taylor	Sefydliad Prydeinig yr Ysgyfaint
Karen	Thompson	Iechyd Cyhoeddus Cymru
Dafydd	Trystan	Ysgol Hamadryad
Jonathan	West	Iechyd Cyhoeddus Cymru